

Jaarverslag 2024

KONINKLIJK NEDERLANDS AARDRIJKSKUNDIG GENOOTSCHAP

Koninklijk Nederlands Aardrijkskundig Genootschap (KNAG)

Weg der Verenigde Naties 1

3527 KT Utrecht

030 4100510

info@knag.nl

geografie.nl

Inhoud

Woord van de voorzitter	5
1. Organisatie.....	7
1.1 KNAG	7
1.1.1 Historie en koloniaal verleden	8
1.2 Bestuur en medewerkers	8
1.3 Archief, kaarten- en atlasbeheer.....	9
1.4 KNAG Afdelingen, Commissies en Kringen	9
1.5 Samenwerkingsverbanden	10
1.6 Ledenwerving	11
1.7 Medailles.....	11
2. Activiteiten algemeen	13
2.1 Activiteiten KNAG	13
2.2 Activiteiten van Afdelingen, Commissies en Kringen	14
3. Activiteiten onderwijs.....	15
3.1 Onderwijslobby	15
3.1.1 Belangenbehartiging	15
3.1.2 Vertegenwoordiging	16
3.2 KNAG Onderwijsactiviteiten	17
3.3 Prijzen onderwijs.....	18
3.4 Onderwijssamenwerking.....	19
3.5 Lesmodules en onderwijsproducten	20
3.6 Geo Future School	21
4. Publicaties	23
4.1 Geografie	23
4.2 geografie.nl	24
4.3 TESS	25
4.4 Digitale nieuwsbrieven	26
4.5 Sociale media	26

Bijlagen:

I KNAG-leden en -tijdschriftabonnees

II Overzicht redacties

III Sociale media

IV Verzonden persbericht

Woord van de voorzitter

Na het spetterende, feestelijke maar ook intensieve lustrumjaar 2023, waarin we het 150-jarig bestaan van het KNAG vierden, was 2024 opnieuw een jaar vol activiteit en betrokkenheid. Zonder compleet te willen of kunnen zijn, in dit korte voorwoord, wil ik hier graag een paar pareltjes noemen.\

Natuurlijk stond de Geoweek weer op de agenda, met maar liefst 4.200 leerlingen die kozen uit 91 expedities, aangeboden door 73 bedrijven en instellingen. Ook de KNAG Onderwijsdag was opnieuw druk bezocht: 1.000 belangstellenden kwamen samen in Congrescentrum 1931 in Den Bosch om te ontmoeten, te leren en bij te praten.

Daarnaast heeft het KNAG zich volop ingezet voor de belangen van ons vak binnen de curriculumvernieuwingen – waarlijk een uitdagend traject op meerdere fronten. Op geografie.nl verscheen een helder overzicht van manieren waarop basisvaardigheden in aardrijkskunde aan bod komen, voorzien van praktische handreikingen om ze direct in de klas toe te passen. De nieuwe kerndoelen voor het basisonderwijs en de onderbouw van het voortgezet onderwijs hebben in 2024 duidelijker vorm gekregen, mede dankzij KNAG-vertegenwoordigers in de vaste advieskring. En een bevlogen vakvernieuwingscommissie gaf de aftrap voor de herziening van de examenprogramma's aardrijkskunde voor vmbo, havo en vwo.

In 2024 verschenen opnieuw negen prachtige edities van het tijdschrift *Geografie*, werd geografie.nl een indrukwekkend aantal van 240.000 keer bezocht, en bewees *TESG* onder leiding van de nieuwe hoofd- en eindredactie opnieuw zijn waardevolle positie in het vakgebied.

Er waren dit jaar ook veel andere bijzondere momenten, zoals de KNAG-lezing over de veerkracht van het platteland en de uitreiking van de Vethmedaille aan Leo Paul. In 2024 is samen met Het Utrechts Archief een subsidie aangevraagd voor een project over manieren om in het onderwijs met koloniaal erfgoed om te gaan. Dit project, met een KNAG-expeditie als voorbeeld, wordt in 2025 en 2026 uitgevoerd.

Bovenstaande mijlpalen, maar ook alle andere activiteiten in dit jaarverslag en niet te vergeten de meer 'onzichtbare' werkzaamheden op de achtergrond, waren onmogelijk geweest zonder de grote inzet, betrokkenheid en het enthousiasme van alle vrijwilligers en medewerkers bij het KNAG. Daarom, aan allen: dank je wel! Dankzij jullie werd 2024 een mooi, gevarieerd en succesvol jaar voor het KNAG.

Veronique Schutjens

Voorzitter KNAG-bestuur

1. Organisatie

1.1 KNAG

Het Koninklijk Nederlands Aardrijkskundig Genootschap vormt het belangrijkste netwerk voor geografen en geografie in Nederland. Het KNAG is er voor alle geografen, docenten aardrijkskunde en voor diegenen die zich met het vakgebied geografie (aardrijkskunde) verbonden voelen. De vereniging is opgericht in 1873 en telt nu 2.576 leden (bijlage I).

Het vakgebied geografie is essentieel voor beter begrip van de wereld. De leefgebieden van de mens en de natuurlijke omgeving staan onder toenemende druk, en de onderlinge samenhang binnen en tussen Nederland, Europa en de wereld wordt steeds belangrijker. Mensen krijgen steeds meer met elkaar te maken op aarde, nabij en veraf.

Geografie heeft een belangrijke inbreng bij maatschappelijke onderwerpen zoals klimaatverandering, duurzame ontwikkeling, milieu en natuur, geopolitiek en veiligheid, wonen, verkeer en vervoer, migratie, ruimtelijke ordening en openbaar bestuur. Denk ook aan de grote rol van geografie in de economisch, innovatief en/of strategisch belangrijke sectoren energie, landbouw, water, infrastructuur, bouw, mobiliteit, defensie, navigatie en aardobservatie, multinationaal ondernemen en internationaal zaken doen.

Geografie en al haar beoefenaars, in brede zin, hebben belang bij een grotere bekendheid en positieve beeldvorming van het vakgebied. Niet alleen vanwege de belangrijke inbreng bij maatschappelijke vraagstukken, maar ook om de positie van geografen op de arbeidsmarkt en het vak aardrijkskunde in het onderwijs te versterken.

Missie

Fungeren als ontmoetingsplatform voor leden en belanghebbenden voor het uitwisselen van ideeën, kennis en informatie over aardrijkskunde (AK) / geografie (Geo). De betekenis hiervan laten zien aan politiek, pers, publiek, opdat mensen rekening houden met elkaar en met de natuurlijke omgeving.

De KNAG-tijdschriften *Geografie*, *TESG* en de website *geografie.nl* houden leden op de hoogte van actuele ontwikkelingen in het vakgebied. Daarnaast houden vakgenoten uit een groot aantal sectoren en organisaties contact met elkaar via activiteiten als de KNAG Onderwijsdag, de GeoWeek en het tot stand brengen van het curriculum voor aardrijkskunde. Ten slotte profiteren leden van aantrekkelijke kortingen op studiedagen en publicaties.

1.1.1 Historie en koloniaal verleden

Met zijn 151 jaar bestaan in 2024 heeft het KNAG een omvangrijke historie. Op geografie.nl/knag/organisatie/historie lees je wat het KNAG zoal ondernomen heeft. Dit zijn niet enkel mooie dingen. De expedities uit de beginjaren van het genootschap hadden een sterk koloniaal karakter. Deze belangrijke aspecten van de KNAG geschiedenis zijn pijnlijk en het KNAG betuigt spijt aan wie onrecht is aangedaan. Ook hierover lees je meer op de website.

In 2024 is in het kader van de FARO-regeling (bevordering maatschappelijke relevantie erfgoed) een subsidieaanvraag gedaan om met het in 2023 gedigitaliseerde KNAG-archief, aan de hand van een expeditie een nieuw meerstemmig perspectief te bieden voor omgang met historisch koloniaal erfgoed in het onderwijs. De subsidie is begin 2025 toegekend en aan het project zal in het schooljaar 2025/2026 uitvoering gegeven worden.

1.2 Bestuur en medewerkers

Het bestuur van het KNAG bestaat uit zes geographen met diverse achtergronden binnen praktijk, wetenschap en onderwijs. Zij komen regelmatig bijeen of hebben contact om het beleid van de vereniging te bespreken, lopende zaken door te nemen en doelstellingen voor de toekomst te bepalen.

prof. dr. Veronique Schutjens – voorzitter
Elly Loman – penningmeester
dr. Dan Assendorp (vanaf 1 juli 2024)
dr. Marian Blankman
dr. Willem Boterman
dr. Wim Hoek (tot 1 juli 2024)
Hanna Lára Pálsdóttir

De dagelijkse werkzaamheden van het KNAG worden uitgevoerd door medewerkers op het bureau.

Marcel Broekhuizen	financieel en administratief medewerker
Bennett Encke	redactie-assistent <i>TESG</i> (vanaf 1 oktober 2024)
Tara Hof	redactie-assistent <i>TESG</i> (tot 1 september 2024)
Annika Huizinga	projectmedewerker GeoWeek en Geo Future School
Gemmeke van Kempen	eindredacteur <i>Geografie</i>
Ronald Kranenburg	hoofd- en beeldredacteur <i>Geografie</i>
Anna Nauta	administratief medewerker
Eelko Postma	directeur-secretaris
Jim Pouli	vervangend webredacteur geografie.nl (tot 1 augustus 2024)
Jurjen Rouwenhorst	stagiair (1 april tot en met 1 augustus 2024)
Esmée Steenwinkel	onderwijscoördinator
Nick Wenneker	Geo Future School/medewerker onderwijs (tot 1 juli 2024)
Florien Willems	webredacteur geografie.nl

1.3 Archief, kaarten- en atlasbeheer

Het omvangrijke KNAG-archief over de periode 1873-1966 en sinds 2024 ook over de periode 1967-2003 is opgenomen in Het Utrechts Archief (voormalig Rijksarchief Utrecht). Dat geldt ook voor de bij het KNAG gedeponeerde archieven van stichtingen die met het KNAG gelieerd waren/zijn. De keuze voor archivering tot en met 2003 hangt samen met de hoge mate van digitalisering van het KNAG-archief vanaf dat jaar.

Het archief van het KNAG over de periode 1873-1966 is voor iedereen online toegankelijk, inclusief ruim 62.000 hoogwaardige scans.

Uit de genoemde periode zijn onder meer uitvoerige dossiers van 60 expedities die het KNAG tot 1959 organiseerde te vinden. Hierin zijn bijvoorbeeld reisverslagen, opmetingen, kaarten en foto's opgenomen. Deze informatie is van grote betekenis voor onderzoekers uit binnen én buitenland, met name de voormalige koloniale gebieden van Nederland.

De kaarten- en atlascollectie van het KNAG is ondergebracht bij Allard Pierson / De Collecties van de Universiteit van Amsterdam. Reinder Storm is conservator van de collectie.

1.4 KNAG Afdelingen, Commissies en Kringen

Onder het KNAG vallen afdelingen, commissies en kringen. Deze richten zich op een bepaald thema binnen de geografie of binnen het KNAG, of zijn actief in een specifieke regio. In paragraaf 2.2 staan de uitgevoerde activiteiten.

Afdeling Historische Geografie

dr. Mark Bokhorst

Bestuur Afdeling Onderwijs (BAO)

Roeland van Westerop – voorzitter

Esmée Steenwinkel – secretaris

dr. Marian Blankman

dr. Mathijs Booden

Andreas Boonstra

Femke Borgers

Alieta Hansum

Marijn Hoogerbrugge

Wesley Poort

Kimberley Springer-Vonk

Jacqueline van der Westen

Commissie Glazen Globe (jury)

Daphne Rijborz – voorzitter

Marieke Kleinhuis

Robin Lendering

Anniek de Pril – van Loon

Hans de Pril

Kascontrolecommissie

boekjaar 2023

prof. dr. Rob van der Vaart

dr. Barend Köbben

Kring Amsterdam

Henk Roelofsen – voorzitter/secretaris

Kees Boerhout – penningmeester

Els Willems

1.5 Samenwerkingsverbanden

Het KNAG neemt deel aan en ondersteunt een aantal verenigingen en stichtingen.

AGORA Magazine

AGORA Magazine is een Nederlandstalig tijdschrift over sociaal-ruimtelijke vraagstukken. Het is online te lezen en komt één keer per jaar met een gedrukte variant.

Commissie Aardrijkskundige Namen

De Commissie Aardrijkskundige Namen (CAN) van de Taalunie adviseert over de schrijfwijze van buitenlandse aardrijkskundige namen in het Nederlands en geeft advies bij het kiezen van een nieuwe aardrijkskundige naam in het Nederlandse taalgebied. Barend Köbben vertegenwoordigt het KNAG in de commissie.

EUGEO

Het KNAG is lid van EUGEO, het samenwerkingsverband van geografische genootschappen in Europa. Tweejaarlijks wordt een internationaal congres georganiseerd, het jaar ertussen een regionaal congres voor vertegenwoordigers van geografische verenigingen. Eind augustus 2024 vond een regionaal congres plaats in Dublin, als parallelle bijeenkomst van het 35ste congres van de International Geographical Union. Het KNAG verzorgt de financiële administratie voor EUGEO. Dr. Leo Paul is KNAG-vertegenwoordiger en penningmeester van het samenwerkingsverband.

FEGOO

Stichting Fonds voor Europees Geografisch Onderzoek en Onderwijs (FEGOO) ondersteunt de wetenschappelijke beoefening van geografie van Europa.

FEGOO doet van tijd tot tijd een oproep voor aanvragen voor een beurs of subsidie voor wetenschappelijke onderzoeks- en onderwijsactiviteiten op het gebied van geografie en/of planologie van Europa.

Het werk van de stichting vindt plaats onder auspiciën van het KNAG.

In 2024 heeft FEGOO een subsidie van 1000 euro verleend voor het Western Regional Congress 2024 van EGEA.

IGU

De International Geographical Union (IGU) is een internationale, niet-gouvernementele, professionele organisatie met als doel het vakgebied van de geografie te ontwikkelen. De IGU wordt geleid door een Uitvoerend Comité. Ruim dertig commissies en een aantal taakgroepen bereiden de activiteiten voor. Het Nederlandse IGU Comité (IGU-Nederland) wordt geleid door dr. Niels Beerepoot (UvA). Het KNAG ondersteunt de activiteiten van IGU Nederland.

Studieverenigingen

Het KNAG werkt samen met studieverenigingen van geografie-opleidingen in Nederland om het belang van geografie/aardrijkskunde te laten zien, te behartigen en elkaars netwerk te verbinden.

In 2024 ontvingen Genius Loci (WUR), GeoVUsie (VU), Ibn Battuta (RUG), Mundus (RU), Pyrus (WUR), Sarphati (UvA), Spectrum (UvA), UAV (UU) en V.U.G.S. (UU) een sponsorbedrag van het KNAG en 10 euro per aangemeld lid, in ruil voor promotie van het KNAG-lidmaatschap.

1.6 Ledenwerving

Door het jaar heen stelt het KNAG-bureau informatiepakketten beschikbaar aan bijvoorbeeld studieverenigingen voor symposia, congressen, excursies of aan geografische opleidingen voor specifieke onderwijsdoeleinden. Hierin zit het tijdschrift *Geografie*, om uit te delen aan studenten/bezoekers van symposia, en ansichtkaarten met de voordelen van het lidmaatschap erop. Studenten krijgen fikse korting op een lidmaatschap, zo hoopt het KNAG geografen in spe al jong bij de vereniging te betrekken. Verder worden er voor de GeoWeek altijd presentjes verstuurd. Dit jaar ontvingen de docenten naast deze presentjes ook het tijdschrift *Geografie*.

Hiernaast is het KNAG vertegenwoordigd op landelijk georganiseerde evenementen zoals het Nationaal Geografie en Planologie Symposium (NGPS). Bij carrière-evenementen heeft het KNAG meestal ook een informerende rol over de mogelijkheden om aardrijkskundedocent te worden. Voor docenten die al in het aardrijkskundeonderwijs actief zijn, maar nog geen lid zijn van het KNAG, is de KNAG Onderwijsdag de belangrijkste manier om hen te enthousiasmeren voor een lidmaatschap. Maar natuurlijk probeert het KNAG met alle activiteiten, tijdschriften en materialen te laten zien wat de meerwaarde van het lidmaatschap is.

1.7 Medailles

Het KNAG kende in 2024 twee eremedailles: de Plancius- en de Vethmedaille. De Planciusmedaille is bestemd voor personen die zich in het bijzonder verdienstelijk hebben gemaakt voor de geografie. De Vethmedaille eert personen die een grote bijdrage hebben geleverd aan de geografie, en met name voor activiteiten binnen het genootschap. In 2024 is de bronzen Vethmedaille uitgereikt aan dr. Leo Paul. De verdiensten van Leo voor de geografische wetenschappen, zie onder andere artikelen op researchgate.net/profile/Leo-Paul en boeken als 'Europa' en 'Midden- en Oost-Europa', zijn van grote waarde voor studenten en wetenschappers.

Dat geldt ook natuurlijk voor het onderwijs bij SGPL, dat niet alleen binnen de UU van belang bleek, maar ook breder. Leo inspireerde met zijn enthousiasme over Oost-Europa veel studenten om zich in die richting te verdiepen. Daarnaast was en is Leo van grote waarde voor het KNAG. Hoewel niet altijd prominent op de voorgrond, Leo is er altijd, behulpzaam en bereid mee te werken.

2. Activiteiten algemeen

2.1 Activiteiten KNAG

KNAG-lezing ‘Veerkrachtig platteland’

Op donderdag 6 juni verzorgden Marlies Meijer (WUR) en Korrie Melis (HAN) een lezing aansluitend op de algemene ledenvergadering van het KNAG. Tijdens de lezing ‘Veerkrachtig Platteland’ ging het over de veelzijdigheid en veerkracht van plattelandsgemeenschappen. Marlies en Korrie belichtten de uitdagingen en kansen van plattelandsregio's, met aandacht voor leefbaarheid en vitaal platteland. Aan de hand van praktijkvoorbeelden verkenden ze hoe inwoners een cruciale rol spelen bij het vormgeven van de toekomst van het platteland.

Urban Geology

Met de VU als initiatiefnemer en hoofduitvoerder treedt het KNAG samen met de Landelijk Vereniging voor Geologische Activiteiten (LVGA) als samenwerkingspartner op in het project Urban Geology. NWO-NWA Wetenschapscommunicatie heeft in 2024 een subsidie voor het project toegekend. De bedoeling van het project is om zoveel mogelijk de informatie van (bestaande) gesteenteroutes (voornamelijk zijn dat gesteenten in gebouwen en de publieke ruimte) op een toegankelijke manier *webbased* beschikbaar te maken via QR-codes, vooral voor gebruik ter plekke op je telefoon.

2.2 Activiteiten van Afdelingen, Commissies en Kringen

De Afdeling Historische Geografie heeft in 2024 geen activiteiten georganiseerd.

De Kring Amsterdam organiseerde de volgende activiteiten:

- Op 13 maart 2024 een lezing over Omdenken in Waterbeheer, water wegwerken of vasthouden, door Maarten Ouboter van Waternet / Heemraadschap Amstel, Gooi en Vecht. Deelname ± 35 leden.
- Op 3 april 2024 een lezing over de Russische exclave Kaliningrad / Königsberg, door Peter Vorenkamp met een bijdrage van Henk Roelofsen. Deelname ±35 leden en geïnteresseerden.
- Op 11 mei een fietstocht door Waterland o.l.v. Erik Swierstra en Kees Boerhout. Deelname 17 leden.
- Op 20 september een stadswandeling door de Indische Buurt o.l.v. Bas van der Pol. Deelname 18 leden.
- Op 9 oktober een Lezing over Ierland en zijn Boeren, door Mary Keane.

Deelname ± 35 leden en belangstellenden.

- Op 13 november een lezing over de Geschiedenis en Toekomst van de Ruimtelijke Ordening in Nederland door Marijke van Schendelen.

Deelname ± 30 leden

- Op 11 december 2024 een lezing over Historische Boerderijtypen in Nederland, door Kees Boerhout.

Deelname ± 30 leden.

De kring heeft 40 betalende leden met daaromheen nog een brede rand van vrienden, bekenden en incidenteel geïnteresseerden die ook deelnemen aan activiteiten. Opvallend is dat er de laatste jaren veel zeer geïnteresseerde niet-geografen bijkomen.

De Kring Utrecht is per 2024 opgeheven. Er waren steeds minder aanmeldingen voor activiteiten en de aanwas van nieuwe, jonge, leden was al tijden gestopt. Het bestuur van de kring heeft geconcludeerd dat de opzet die jarenlang succesvol was niet meer werkt. Begin 2024 is er nog een laatste bijeenkomst geweest waar leden elkaar konden ontmoeten.

3. Activiteiten onderwijs

3.1 Onderwijslobby

3.1.1 Belangenbehartiging

Curriculumbijstelling

Al sinds 2014 zijn er plannen voor curriculumvernieuwing, van ‘Onderwijs 2032’ en ‘Curriculum.nu’ tot de sinds enige jaren lopende vernieuwing ‘Actualisatie kerndoelen en examenprogramma’s’ in handen van SLO.

Deze vernieuwing van het curriculum voor ook aardrijkskunde volgt drie sporen:

Basisvaardigheden

De Tweede Kamer heeft in 2022 voorrang gegeven aan de ontwikkeling van kerndoelen voor de zogeheten basisvaardigheden: Nederlandse taal, rekenen & wiskunde, burgerschap en digitale geletterdheid. Deze komen bij verschillende vakken terug; dat geldt zeker voor burgerschap en digitale geletterdheid waarvoor geen aparte vakken bestaan.

Vakverenigingen konden eind 2022 een subsidie aanvragen voor professionalisering van de basisvaardigheden binnen hun vak en deze is begin 2023 toegekend, ook aan het KNAG. Binnen het KNAG werkte Lonneke Metselaar sinds augustus 2023 aan handreikingen en voorbeeldmateriaal voor alle vier de basisvaardigheden binnen aardrijkskunde. Deze zijn in maart 2024 gereedgekomen. De focus ligt op primair onderwijs (po) en vmbo. In het tijdschrift *Geografie* zijn in 2024 in de serie over basisvaardigheden nog een aantal artikelen verschenen.

Mens & Maatschappij en Mens & Natuur
Binnen het primair en de onderbouw van het voortgezet onderwijs zijn voor aardrijkskunde de leergebieden Mens & Natuur en Mens & Maatschappij het meest relevant.

Voor beide leergebieden zat het KNAG in 2024 in de advieskring. Het KNAG heeft via e-mail, website en sociale media de vragen van de kerndoelontwikkelteams uitgezet onder de leden zodat zij konden reageren op de tussenproducten van M&M en M&N. Er zijn voor beide leergebieden in 2024 drie feedbackrondes georganiseerd door het KNAG.

In september was de slotbijeenkomst van de kerndoelontwikkelteams Mens & Maatschappij en Mens & Natuur. In principe waren hiermee de conceptkerndoelen afgerond om vervolgens in de fase van beproeven voorgelegd te worden aan leraren en schoolleiders/besturen. 22 november zijn deze conceptkerndoelen gepresenteerd op het SLO-congres. Op 3 december werd echter een motie aangenomen over een aanvullende werkopdracht voor SLO, namelijk ‘De Tweede Kamer vindt dat er een extra stap moet worden gezet om de kerndoelen meer in samenhang te presenteren, zodat er een goede focus komt op het versterken van lezen, schrijven en rekenen. Tegelijkertijd zal SLO nogmaals onderzoeken of de conceptkerndoelen echt de kern van het curriculum beslaan.’

Het KNAG blijft dit proces, dat in 2025 verder gaat, volgen.

Examenprogramma's

Vakverenigingen zijn ook betrokken bij de actualisering van de examenprogramma's voor vmbo, havo en vwo. Zo heeft het KNAG in 2024 meegewerkt aan de werving van leden voor de vakvernieuwingscommissie en maakt het deel uit van de advieskring. Rond de zomer van 2024 is de vakvernieuwingscommissie voor aardrijkskunde samengesteld en half september is een eerste bijeenkomst geweest. Via de advieskring denkt het KNAG mee met deze commissie over de nieuwe examenprogramma's. In 2025 gaan de door het KNAG gefaciliteerde rondes van start om de feedback bij de achterban op te halen.

Vaststellingscommissie CvTE vmbo

Het CvTE is verantwoordelijk voor de centrale examens en kent voor ieder vak een vaststellingscommissie, met een voorzitter uit het hoger onderwijs, en twee docenten die respectievelijk de vakvereniging en de vakbonden vertegenwoordigen. De vaststellingscommissie stelt de inhoud van de centrale examens vast, adviseert over de normering en denkt mee over de constructieopdracht, op basis waarvan Cito de vragen van het centraal examen maakt. In 2024 kwam een vacature beschikbaar voor het lid dat namens de vakvereniging in de commissie zit, waarbij het KNAG het sollicitatieproces mocht organiseren en iemand mocht voordragen.

3.1.2 Vertegenwoordiging

Diverse medewerkers en vrijwilligers zetten zich in als vertegenwoordiger van het KNAG bij andere organisaties. In 2024 waren dat:

- Atlantische Onderwijscommissie: Bart Vermeulen
- Platform VVVO: Knillis van der Schaaf, Mathijs Booden, Esmée Steenwinkel en Eelko Postma
- Vaksectie NLT bij NVON: Ronald Lubberts

3.2 KNAG Onderwijsactiviteiten

Vraag het de geoloog

In het tijdschrift *Geografie* startte in 2024 de rubriek 'Vraag het de geoloog'. Op 19 januari 2024 ging deze rubriek live op de Roetsereilandcampus in Amsterdam. Tijdens de vakbijeenkomst werd besproken dat er nieuwe inzichten zijn over de drijvende krachten van platentektoniek. Een recent ontwikkeld interactief model van de aardmantel, geïnitieerd door Gotze Kalsbeek en ontwikkeld met input van gerenommeerde geologen, biedt een handig hulpmiddel voor het onderwijzen van deze nieuwe inzichten. De avond begon met een lezing van Mathijs Booden. Vervolgens kwamen de nieuwe geo-animaties over dit onderwerp aan bod.

Precorrectie vwo

20 januari

Op 20 januari 2024 organiseerde het College voor Toetsen en Examens (CvTE) een precorrectie aardrijkskunde vwo. Tijdens deze precorrectie maakten docenten onder strikte geheimhouding een gedeelte van het centraal examen aardrijkskunde vwo, eerste tijdvak 2024 en keken hierbij kritisch naar het conceptcorrectievoorschrift. Waarna zij voorstellen mochten doen voor een eventuele aanpassing van het conceptcorrectievoorschrift. Het CvTE wierf zelf twaalf docenten en het KNAG verzorgde de werving voor de andere twaalf.

Examenbesprekingen

mei

Voor het eerste tijdvak werden weer examenbesprekingen georganiseerd. De meeste regionale besprekingen werden fysiek gehouden, een aantal via Teams omdat dit de voorkeur had van de organisatoren.

Alleen voor vmbo-g/t werd er een landelijke bespreking georganiseerd. Deze vond online plaats en er waren vertegenwoordigers van de regionale besprekingen aanwezig. Voor havo en vwo was er geen landelijke bespreking, maar gingen experts direct aan de slag met de feedback van de regionale besprekingen. Hierdoor waren de adviezen sneller online. Er waren 23 regionale besprekingen met in totaal 298 docenten. De nakijkadviezen zijn een dag na de regionale besprekingen op de website van het KNAG gepubliceerd en zo nodig zijn opmerkingen en vragen doorgestuurd naar het College voor Toetsen en Examens (CvTE).

GeoWeek

mei

Het doel van de GeoWeek is leerlingen van 10 tot 15 jaar enthousiast maken voor verschillende toekomst-mogelijkheden binnen de geosector. Deelnemende geo-bedrijven en -instellingen bieden klassen kosteloos een GeoExpeditie aan. Tijdens het veldwerk, bedrijfsbezoek of de gastles draait het om de praktische en technische kanten van het vakgebied. De thema's bodem, water en geo-informatie staan centraal. Voor advies over de (aansluiting bij de) onderwijspraktijk kunnen de aanbieders bij het KNAG terecht.

In 2024 vond van 13 t/m 24 mei de 18e editie van de GeoWeek plaats.

Ruim 4.200 leerlingen uit groep 7 en 8 van het primair onderwijs en klas 1, 2 en 3 van het voortgezet onderwijs gingen op expeditie.

73 bedrijven en instellingen uit de geo-sector organiseerden 91 verschillende GeoExpedities.

Volgens de docenten geven de leerlingen de GeoExpedities gemiddeld een 8.

In deze achttiende GeoWeek konden we vasthouden aan een goede structuur en bedrevenheid die tijdens de vorige edities is ontstaan. Het netwerk van deelnemende scholen en bedrijven is sterk, eenmaal meegedaan betekent vaak weer deelname aan de GeoWeek het jaar daarop.

Met ruim 4.200 deelnemende leerlingen is de GeoWeek 2024 meer dan geslaagd. De deelnemersaantallen zitten duidelijk in de lift, zowel qua aantal bedrijven als qua aantal leerlingen dat meegedaan heeft.

De GeoWeek werd dit jaar financieel mogelijk gemaakt door Expertisenetwerk Bodem en Ondergrond (ENBO), het Kadaster, Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat samen met de Unie van Waterschappen en Leer Ons Water Kennen.

3.3 Prijzen onderwijs

Excellente leerling

Haalt een examenleerling een 9,0 voor het CE aardrijkskunde of een 9,0 op de eindlijst? Dan kan de docent voor deze leerling een oorkonde excellente leerling aanvragen bij het KNAG. Docenten kunnen de oorkonde aan de leerling overhandigen, bijvoorbeeld tijdens de diploma-uitreiking. De oorkonde is dit jaar veel aangevraagd en is maar liefst 76 keer verstuurd.

KNAG Onderwijsdag

13 november 2024

Tijdens de KNAG Onderwijsdag van 13 november werd het thema 'Bij elke schaal een verhaal' ontdekt. In het plenaire programma vertelde Roeland van Westerop over de curriculumvernieuwing en wat daarbij komt kijken. Cathelijne Stoof nam ons mee in haar verhaal over bosbranden. Haar vurige presentatie ging ook over onderwijs en welke vaardigheden en kennis nodig zijn om brede maatschappelijke uitdagingen aan te kunnen. Henk van Houtum pleitte voor een nieuw perspectief in cartografie. Hij liet zien hoe traditionele kaarten vaak de mensen over het hoofd zien. Hij presenteerde alternatieve kaarten die een inclusievere en dynamische blik bieden. In de vele deelsessies kwam een groot aantal onderwerpen aan bod, zoals de (geologische) schaal, kaarten en GIS. Daarnaast konden deelnemers zich verdiepen in de curriculumvernieuwing, meer leren over waterbeheer en de brug tussen geschiedenis en aardrijkskunde verkennen. Met bijna duizend mensen was de dag een groot succes.

KNAG Onderwijsprijs

Gotze Kalsbeek is dit jaar bekroond met de Onderwijsprijs van het KNAG voor zijn buitengewone bijdrage aan het aardrijkskundeonderwijs. Met de website Geobronnen is Gotze al 25 jaar brugbouwer tussen docenten en de actualiteit. Zijn toewijding aan het delen van diepgaand en toegankelijk lesmateriaal, innovatieve workshops op de KNAG Onderwijsdag en zijn continue streven om het onderwijs te verrijken, maken hem een inspiratie voor het onderwijsveld.

3.4 Onderwijssamenwerking

Aardrijkskunde Olympiade

De Aardrijkskunde Olympiade wordt elk jaar georganiseerd door het bestuur van de Stichting Aardrijkskunde Olympiade Nederland. Het is een wedstrijd voor bovenbouw havo/vwo-leerlingen die interesse hebben in het vak aardrijkskunde. Zij strijden om de titel van beste aardrijkskundeleerling van Nederland.

In 2024 werden ruim 6.600 leerlingen van 140 middelbare scholen ingeschreven voor de voorronde van de 31e Aardrijkskunde Olympiade. Het bestuur merkt dat ze heel hard moet werken om docenten zover te krijgen dat ze leerlingen inschrijven. Daarnaast merkt het bestuur dat er een nieuwe lichting aardrijkskundedocenten is die de aardrijkskundeolympiade niet kent. De vijftien beste leerlingen streden tijdens de Nationale Finale in juni bij de VU in Amsterdam om de vier finaleplaatsen. De vier finalisten (Jitse Jousma, Sjoerd Timmerman, Steef van Dijk en Wouter Drenth) mochten Nederland vertegenwoordigen tijdens de Internationale Aardrijkskunde Olympiade (iGeo).

De iGeo vond plaats in Maynooth, Ierland. Aan de iGeo namen 183 deelnemers uit 46 landen deel. Het veldwerk van de iGeo stond in het teken van Sustainable Development Goal 3 'Good Health and Wellbeing'. Het veldwerk bestond uit drie opdrachten. Later op de middag werden de observaties tijdens dit veldwerk verder uitgewerkt in een probleemoplossende opdracht.

Verder moesten zij een essaytoets en een afsluitende multimedia-meerkeuzetoets maken.

Steef van Dijk was met zijn 52e plaats de beste Nederlander op het WK Aardrijkskunde voor scholieren en ging met een bronzen medaille naar huis. Naast het officiële wedstrijdprogramma is er tijdens de iGeo ook een postercompetitie. Leerlingen leren de geografie van elkaars landen hierdoor nog beter kennen, waardoor het interculturele begrip tussen de deelnemers ook vergroot wordt.

Regionale bijeenkomsten

Watereducatie

Tijdens deze regionale bijeenkomsten worden docenten geïnformeerd over watereducatie (bijvoorbeeld aan de hand van het KNAG-lesmateriaal 'Water op het schoolplein') en vertellen medewerkers van het waterschap over hun werk(gebied). Op 9 oktober 2024 vond een waterwandeling over klimaatadaptatie plaats voor regio Rotterdam (Waterschap Hollandse Delta en Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard en gemeente Rotterdam). Tijdens deze nascholing gingen docenten in een Rotterdamse woonwijk langs de belangrijkste uitdagingen op het gebied van waterbeheer met betrekking tot een veranderend klimaat. Onder andere kwamen de thema's stedelijke gebiedsontwikkeling, verzilting, wateroverlast en watertekort aan bod.

GEObattle

GEObattle is een aardrijkskundige wedstrijd voor leerlingen uit groep 8, die georganiseerd wordt door een school in het voortgezet onderwijs. Die school (vaak de aardrijkskundesectie) nodigt basisscholen in de omgeving uit om een team, van vier leerlingen, af te vaardigen voor de GEObattle. Tijdens de wedstrijdmiddag spelen de leerlingen vijf korte geografische battles. Dit zijn aardrijkskundige vraagstukken waarbij (aardrijkskundige)kennis, -vaardigheid, creativiteit en doortastendheid centraal staan. Daarnaast krijgen de leerlingen een ruimtelijk probleem voorgelegd, waarvoor ze een oplossing moeten bedenken. Dit doen ze door een creatieve poster te maken over een ruimtelijk probleem, daarbij lichten ze hun keuzes toe.

Er zijn in 2024 op ten minste twee scholen GEObattles georganiseerd. Het NK GEObattle is sinds de coronapandemie niet meer georganiseerd en het ziet er naar uit dat dat ook niet meer gaat gebeuren.

GIN webinar

Op 12 december 2024 organiseerde het GIN samen met het KNAG een webinar over de GeoWeek. Tijdens dit webinar deelden drie geo-organisaties hun best practices: Waarom doet hun bedrijf of gemeente mee aan de GeoWeek? Hoe ziet een GeoExpeditie eruit en welke tips hebben zij voor bedrijven en gemeenten die overwegen in 2025 ook mee te doen? Het webinar werd goed bezocht.

3.5 Lesmodules en onderwijsproducten

Omgaan met koloniaal erfgoed

Zoals bij paragraaf 1.1.1 Historie en koloniaal verleden op al genoemd, is in 2024 financiering verkregen om met het in 2023 gedigitaliseerde KNAG-archief, aan de hand van een expeditie een nieuw meerstemmig perspectief te bieden voor omgang met historisch koloniaal erfgoed in het onderwijs. Dit zal onder andere met de lesmethode emotienetwerken vorm krijgen als lesmateriaal, dat voor het schooljaar 2026/2027 beschikbaar moet komen.

Posters Plaattektoniek en Spijkerbroek

Jurjen Rouwenhorst, vierdejaars student Geo Media & Design aan de Aeres Hogeschool in Almere heeft in het voorjaar en de zomer van 2024 stagegelopen bij het KNAG. Hij heeft twee inhoudelijke posters, 'De geografie van de spijkerbroek' en 'Platentektoniek' gemaakt voor in de klas om daarmee tegelijk 'kies voor aardrijkskunde' te promoten. In november zijn de posters op de Onderwijsdag tegen kostprijs aangeboden.

3.6 Geo Future School

Het jaar 2024 was voor Geo Future School (GFS) een jaar met twee gezichten: afscheid en een nieuwe start. In juni heeft Nick Wenneker afscheid genomen als projectcoördinator Geo Future School. Per september heeft Annika Huizinga zijn taken overgenomen. Ook hebben we afscheid moeten nemen van twee regio-coördinatoren, Tim Favier (UU) en Michelle Groeneweg (HU). Hierdoor heeft GFS op dit moment nog twee aangesloten regio-coördinatoren, Tjerk Destombes (UvA) en Katie Oost (zelfstandige).

Op 1 september waren er 5 volwaardige scholen. Het Gymnasium Apeldoorn, Het Streek in Ede, Montessori Lyceum Groningen, het St. Bonifatiuscollege in Utrecht en het Groevenbeek uit Ermelo. Ook is er een nieuwe school aangesloten, het Montessori Lyceum Terra Nova in Amsterdam.

In september hebben er gesprekken plaatsgevonden tussen het KNAG-bestuur, de nieuwe projectcoördinator Annika Huizinga, GFS-initiatiefnemer Rob Adriaans en Tine Béneker. Er is bekeken wat er goed werkt binnen GFS, waar behoefte aan is en waar kansen liggen.

Er is een plan van aanpak gemaakt, er zijn gesprekken gevoerd met verschillende volwaardige Geo Future scholen en er is een vragenlijst naar alle scholen uitgezet.

Dit heeft geresulteerd in een nieuwe opzet: Geo Future School 2.0.

In deze nieuwe opzet nemen we afscheid van de indeling in regio's, en gaan we werken met een landelijke organisatie. De scholen worden ingedeeld in clusters, de voormalige regio-coördinatoren gaan aan de slag als GFS-experts. Het doel van deze omvorming is om de scholen en GFS-experts zich bezig te laten houden met de inhoud van GFS. Het regel en de stuwende kracht wordt vanuit het landelijk bureau van het KNAG verzorgd. In 2025 wordt deze nieuwe opzet verder uitgewerkt. De eerste reacties van de aangesloten scholen zijn positief. Wordt vervolgd in het jaarverslag van 2025. geofutureschool.nl

4. Publicaties

4.1 Geografie

Na het KNAG-lustrum in 2023, betekende 2024 voor het tijdschrift *Geografie* weer een terugkeer naar een 'normaal' jaar waarin 9 nummers met elk een omvang van 48 pagina's verschenen. Wederom heeft de redactie geprobeerd om *Geografie* een divers tijdschrift te laten zijn waarin onderwerpen vanuit een breed spectrum van de geografie en aardrijkskunde worden aangeboden. Daarbij is steeds gekeken naar wat voor de lezers interessant is. Inhoudelijk leverde dit een mix op van artikelen die door zowel docenten aardrijkskunde, praktijkgeografen, studenten als geografisch geïnteresseerden met belangstelling gelezen kon worden. Getrouw de formule van de laatste jaren toonden stafleden van de universiteiten de maatschappelijke relevantie van hun onderzoek en stimuleerden we het schrijven van artikelen samen met studenten. De trend dat geografen na hun pensionering belangstelling blijven houden voor het vak en uit pure interesse zich zetten tot het schrijven van artikelen hield aan. Vormgeefster Ineke Oerlemans paste de vormgeving van het tijdschrift met ingang van het januarinumnummer aan zodat het wederom fris oogde. In plaats van een aflopende foto kreeg de cover een witte rand rond de openingfoto. Ook werd de nummering aangepast. Voorheen droegen de individuele nummers de naam van een maand, bijvoorbeeld *Geografie januari*. Met 9 nummers in een jaar leidde dat nogal eens tot verwarring. In plaats van de maanden te noemen, hebben we besloten de nummers te nummeren.

In plaats van *Geografie januari 2024* heet dat nummer nu *Geografie 24|1*. Traditioneel domineren sociaalgeografische artikelen in *Geografie*. Sinds 2007 proberen we een evenwichtiger verdeling van het aantal sociaal- en fysisch-geografische artikelen te realiseren. Ook in 2024 waren wij in staat om dankzij redacteuren en auteurs een groot aantal fysisch-geografische artikelen te plaatsen. Wederom prijzen we de inzet van Hans de Jong, Dan Assendorp en van Mathijs Booden, die betrokken waren bij meerdere bijdragen. Verder was er in 2024 middels een artikel van Bernd Andeweg aandacht voor plaatgrenzen en schreef Henry Hooghiemstra over 2 miljoen jaar vegetatie en klimaat in de Andes. Wederom heeft de redactie van *Geografie* het afgelopen jaar gepoogd de actualiteit geografisch te benaderen. Dit resulteerde in artikelen van Herman van der Wusten & Virginie Mamadouh over de Europese verkiezingen en de mogelijke toetreding van Albanië tot de EU, van Daan Boezeman e.a. over het Nationaal Programma Landelijk Gebied, en van Gertjan Hoetjes over de geopolitieke spanningen in het Midden-Oosten. Op het gebied van onderwijs kwam de integratie van fysische en sociale geografie in het aardrijkskundeonderwijs aan bod en besteedde we aandacht aan geografisch redeneren in het voortgezet onderwijs. In *Geografie 24|4* besteedden we traditiegetrouw aandacht aan WOII. Dit jaar onder meer met een verhaal over het veranderende karakter van herdenken.

Voortgezet in 2024 werd de rubriek 'Vraag het de geoloog' waarin geoloog Mathijs Booden ingewikkelde vragen uit de klas beantwoordt. Dan Assendorp nam ons verder mee op 'De lijn van Dan' waarin hij van zijn geboortegrond op de oude duinen nabij Santpoort loopt naar zijn huidige woonplaats op het rivierduin bij Duiven. Met een verhaal over de National Mall in Washington DC beëindigde Otto Verkoren zijn reeks 'Plaatsen van herinnering in de VS'. Ook kwam er in 2024 een eind aan de reeks 'Open kaart' van Bart Roelofs waarin hij inging op de inhoud van gevonden kaarten en liet zien hoe de informatie anders, en vaak beter, weergegeven had kunnen worden.

Frank van Dam startte de reeks 'Malieveld' waarin hij in woord en beeld verslag doet van wat zich afspeelt op dit Haagse grasveld.

4.2 geografie.nl

geografie.nl biedt een podium voor nieuws, kennis en opinie uit de wereld van de geografie. De website is gericht op een breed publiek uit onderwijs, praktijk, journalistiek, politiek, maar ook algemeen geïnteresseerden. Alle artikelen die in 2024 in het tijdschrift *Geografie* verschenen zijn ook online te vinden, geografie.nl fungeert zo als digitaal archief voor het tijdschrift. Bij een aantal artikelen staan op de website ook aanvullingen bij het tijdschrift. Tot en met 2010 terug staan alle artikelen online. Sinds 2021 worden ook boek- en podcastrecensies online geplaatst. Andere publicaties op geografie.nl komen vanuit samenwerkingen van het KNAG met verschillende partijen.

Reinder Storm en Peter van der Krogt hervatten hun reeks artikelen over historische cartografie. Samen met gastauteurs van onder meer Explokart startte ze 'Uit de collectie van het KNAG', waarin ze cartografische verrassingen tonen uit de KNAG-collectie van Allard Pierson / De Collecties van de Universiteit van Amsterdam.

De redactie van *Geografie* kende in 2024 geen mutaties.

De samenstelling van de redactie is te vinden in bijlage II.

Alle artikelen zijn te vinden op geografie.nl.

Auteurs van wetenschappelijke, Engelstalige publicaties uit TEGS werd gevraagd of zij een Nederlands, kort en toegankelijk verhaal konden schrijven over hun onderzoek. Dit werd op geografie.nl gepubliceerd met verwijzing naar het wetenschappelijke artikel. Op deze manier kreeg geografie.nl inhoudelijk interessante input en TEGS een groter lezerspubliek. De samenwerking met de partners (Universiteit Utrecht, Universiteit van Amsterdam, Rijksuniversiteit Groningen, Radboud Universiteit Nijmegen en Van Hall Larenstein) liep goed en leverde een aantal artikelen op.

De webredacteur verzorgde in 2024 workshops populair schrijven aan de Universiteit Utrecht (bachelor Aardwetenschappen en Sociale Geografie & Planologie, honoursstudenten). Studenten leren hier om hun wetenschappelijke onderzoek te vertalen naar een toegankelijk leesbaar verhaal dat op geografie.nl wordt gepubliceerd. Externe auteurs wisten de webredactie goed te vinden en kwamen met ideeën voor artikelen. Tegen vergoeding kan op geografie.nl worden geadverteerd, hiervan werd in 2024 door verschillende partijen gebruik gemaakt.

4.3 TESS

In samenwerking met de Amerikaanse uitgeverij Wiley (of John Wiley & Sons, Inc.) publiceert het KNAG het Engelstalige wetenschappelijke *Tijdschrift voor Economische en Sociale Geografie*, afgekort TESS. In het tijdschrift worden wetenschappelijke artikelen gepubliceerd over sociaal- en economisch-geografisch onderzoek vanuit de hele wereld. De redactie bestaat uit onderzoekers gekoppeld aan Nederlandse en Vlaamse onderzoeksinstituten waarbij het merendeel verbonden is aan een universiteit. Hun voorname taak bestaat uit het kwalitatief beoordelen van ingezonden artikelen en het delegeren van beoordelingen door externe *reviewers*. De samenstelling van de redactie (bijlage II) veranderde in 2024. Ilse van Liempt en Michiel van Meeteren zijn Manuel Aalbers vanaf 2024 volledig opgevolgd als editors-in-chief. Verder was voor Rianne van Melik 2024 het laatste jaar als redactielid, zij heeft dit tien jaar gedaan. Ook Tara Hof stopte in

Naast nieuws, kennis- en opiniestukken biedt geografie.nl informatie over het KNAG en haar activiteiten, een agenda en een aparte sectie over onderwijs. In 2024 werd geografie.nl ruim 240.000 keer bezocht. Zoals elk jaar zagen we pieken rond de examenbesprekingen en de KNAG Onderwijsdag. De samenstelling van de webredactie is in bijlage II te vinden. Daarnaast telt geografie.nl een aantal enthousiaste vaste auteurs die graag meewerken en -denken om de website te vullen, een waardevolle basis.

2024, als redactie-assistent. De redactie en het KNAG willen Manuel, Rianne en Tara van harte bedanken voor al hun geweldige inspanningen voor het tijdschrift. Catherina Wilson RU Nijmegen) en Ate Poorthuis (KU Leuven) zijn nieuwe redactieleden, evenals Kaja Piecyk, zij helpt mee met de communicatie en vooral de social media voor TESS. Wederom verschenen er dit jaar (jaargang 115) vijf verschillende TESS-nummers. De TESS Best Paper Award 2024 ging naar Matthew Richmond en Jeff Garmany voor hun uitstekende paper "Rent Gaps, Gentrification and the 'Two Circuits' of Latin American Urban Economies". De jury selecteerde dit artikel vanwege de uitstekende kwaliteit, analyse en conceptuele ontwikkeling. Vanaf 2024 is TESS enkel nog digitaal beschikbaar en kan op aanvraag wel gedrukt worden.

4.4 Digitale nieuwsbrieven

Het KNAG houdt leden en andere geïnteresseerden regelmatig op de hoogte van nieuws uit de vereniging en de wereld van het aardrijkskunde-onderwijs door middel van de Nieuwsbrief KNAG & Onderwijs (1806 abonnees). In deze nieuwsbrief wordt ook regelmatig tegen betaling geadverteerd.

Ook wordt de Nieuwsbrief geografie.nl verstuurd, waarmee de beste artikelen van geografie.nl onder de aandacht worden gebracht aan de 1995 abonnees. In aanloop naar de GeoWeek wordt een aantal keer een aparte GeoWeek-nieuwsbrief verstuurd. Verder wordt op onregelmatige basis een nieuwsbrief Geo Future School gestuurd aan scholen die daaraan deelnemen.

4.5 Sociale media

Via sociale media blijft het KNAG in contact met haar leden en andere geïnteresseerden. Met sociale media wordt aandacht gegenereerd voor de activiteiten van het KNAG, de artikelen van geografie.nl en aardrijkskundig nieuws.

Door meerdere accounts te gebruiken, weet het KNAG verschillende interessegroepen te bereiken. In bijlage III een overzicht van het aantal volgers per sociale media-account.

Bijlage I KNAG-leden en tijdschriftabonnees

Categorie	Datum	15-01-22	15-01-23	15-01-24 jaarverslag 2023	15-01-24 **her- berekend	15-01-25
lid zonder tijdschrift		67	62	55	55	49
lid zonder tijdschrift reductie		16	16	14	14	14
totaal aantal leden zonder tijdschrift		83	78	69	69	63
lid met <i>Geografie</i>		1200	1207	1207	1200	1191
lid met <i>Geografie</i> reductie		717	678	653	651	640
lid met <i>Geografie</i> student		503	522	539	525	513
lid met <i>Geografie</i> en TEGS		68	63	65	63	61
lid met <i>Geografie</i> en TEGS reductie		35	35	36	35	32
lid met <i>Geografie</i> en TEGS student		65	65	69	65	73
Totaal aantal leden met abonnement <i>Geografie</i>		2588	2570	2569	2539	2510
lid met TEGS		3	3	2	2	2
lid met TEGS reductie		1	1	1	1	1
lid met TEGS student		1	1	0	0	0
totaal aantal leden met abonnement TEGS		173	168	173	166	169
totaal aantal leden KNAG		2676	2653	2641	2611	2576
abonnementen <i>Geografie</i> zonder lidmaatschap KNAG						
instelling		151	154	160	153	152
via agent		60	58	53	53	50
particulier		3	0	0	0	0
gratis		23	22	21	21	21
cadeau (RUG)		9	3	0	0	2
totaal aantal abonnementen <i>Geografie</i> (excl. cadeau)		2825	2804	2803	2766	2733
totaal aantal reductieleden*		769	730	704	701	687
totaal aantal studentleden		569	588	608	590	586

*reductieleden zijn als volgt verdeeld:

	2022	2023	2024 jaarverslag 2023	2024 **her- berekend	2025
overgang (student naar normaal tarief)	87	79	72	72	68
pensioen	276	257	253	252	253
docent basisschool	7	6	6	6	6
docent vmbo	328	319	306	304	299
VLA-lid	19	19	19	19	17
baanloos	41	38	35	35	34
aio/oio	11	12	13	13	10

** De telling voor 2023 is opnieuw berekend omdat bij het ophalen van gegevens voor 2023 (in april 2024) er abusievelijk 30 nieuwe leden meegeteld zijn die pas in 2024 lid geworden zijn.

Bijlage II Overzicht redacties

Redactie Geografie

Kernredactie

dr. Ronald Kranenburg – hoofd- en beeldredactie
Gemmeke van Kempen – eindredactie
Barend Köbben – kaartredactie

Grote redactie

dr. Manuel Aalbers
dr. Bernd Andeweg
dr. Dan Assendorp
prof. dr. Tine Béneker
Jeroen Bosman
dr. Frank van Dam
Henk Donkers
dr. Peter Groote
Roosmarijn Haring
prof. dr. Gert-Jan Hospers
dr. Henk van Houtum
Hans de Jong
prof. dr. Steven de Jong
Moniek Löffler
dr. Virginie Mamadouh
dr. Rianne van Melik
Henk Notté
Laurien Petri
dr. Arie Romein
Monique Roso
prof. dr. Joop van der Schee
dr. Bas Spierings

Webredactie geografie.nl

dr. Dan Assendorp (Van Hall Larenstein)
dr. Marco Bontje (Universiteit van Amsterdam)
dr. Ronald Kranenburg (KNAG)
dr. Rianne van Melik (Radboud Universiteit Nijmegen)
dr. Leo Paul (Universiteit Utrecht)
Eelko Postma (KNAG)
dr. Ton van Rietbergen (Universiteit Utrecht)
Imre Veen (Rijksuniversiteit Groningen)
Florien Willems (KNAG)

Redactie *TESG*

dr. Ilse van Liempt – *editor-in-chief*
dr. Michiel van Meeteren – *editor-in-chief*
dr. Willem Boterman – *executive editor*
dr. David Evers
dr. Wouter van Gent
dr. Sierdjan Koster
dr. Sander van Lanen
prof. dr. Louise Meijering
dr. Evert Meijers
dr. Rianne van Melik (tot eind 2024)
dr. Ate Poorthuis (sinds 2024)
dr. Martijn Smit – *book review editor*
dr. Eveline van Leeuwen
dr. Catherina Wilson (sinds 2024)
prof. dr. Frank Witlox
Bennett Encke – redactie-assistent
Kaja Piecyk – communicatie/sociale media

Bijlage III Sociale media

Instagram:

GeoWeek	178
KNAG	740

Facebook:

Geo Future School	201
geografie.nl	861
GeoWeek	228
KNAG	1474

Twitter / X:

Op het moment dat het jaarverslag van 2024 wordt gemaakt (2025), is het KNAG gestopt met Twitter / X.

LinkedIn-pagina's:

geografie.nl	1029
KNAG	1607

LinkedIn-groepen:

GeoWeek	287
KNAG	1778

Bijlage IV Verzonden persbericht

6 mei 2024

Ruim 4200 leerlingen op expeditie met aardrijkskunde

Van 13 t/m 24 mei vindt de GeoWeek plaats. Ruim 4200 leerlingen verspreid over het hele land gaan op expeditie met aardrijkskunde onder leiding van een GeoProfessional. Ze doen veldwerk, bezoeken een bedrijf of krijgen een gastles.

Voor leerlingen is het interessant buiten het klaslokaal aan de slag te gaan met aardrijkskunde. Bedrijven, instellingen en overheden zetten in de GeoWeek tal van activiteiten op het programma. Een greep uit het aanbod: grondboren op het schoolplein, landmeten in het park, de eigen woonwijk klimaatbestendig inrichten, chillplekken inspecteren, bodemdieren onderzoeken, een nieuw treinspoor aanleggen of als een dijkwachter een dijk inspecteren.

Over de GeoWeek

In de GeoWeek draait het om zélf doen, elke GeoExpeditie heeft een praktisch onderdeel. Zo ervaren leerlingen dat geografie direct raakt aan hun leefwereld. De GeoProfessionals staan te poppelen om hun vakgebied en de carrièremogelijkheden van het GeoWerkveld met de leerlingen te delen.

Het Koninklijk Nederlands Aardrijkskundig Genootschap (KNAG) organiseert dit jaar voor de 18e keer de GeoWeek. De GeoWeek wordt financieel mogelijk gemaakt door Expertisenetwerk Bodem en Ondergrond (ENBO), Kadaster, KNAG, Leer Ons Water Kennen, Rijkswaterstaat en de Unie van Waterschappen.

Informatie via www.geoweeek.nl

Wat en wanneer: Van 13 t/m 24 mei vinden er expedities door het hele land plaats, zie www.geoweeek.nl/kaart

Twitter: [#geoweeek @Geo_Week](https://twitter.com/Geo_Week)

Facebook: [@geoweeek @knaggeoweeek](https://facebook.com/geoweeek)

Instagram: [@geoweeek @knaggeoweeek](https://instagram.com/geoweeek)

GeoWeek
op expeditie met aardrijkskunde

